

**DOMMERUTDANNING OG
KOMPETANSEHEVING**

JAKTPRØVEDOMMERE

NORSKE ELGHUNDKLUBBENES FORBUND

Gjennomføring av dommerutdanning og kompetanseheving av jaktprøvedommere i regi av Norske Elghundklubbenes Forbund

Informasjon om jaktprøver:

Jaktprøver for elghunder sortert under NKK og kan arrangeres som 1 og 2 dagers samlet eller separat jaktprøver for elghunder. Hver hund prøves over en hel dag, dvs hunden skal prøves i minimum 6 timer. Dommerbehovet er således en dommer pr hund pr dag. Det skal bedømmes en rekke arvbare egenskaper som skal poengsettes. Dette er delvis målbare egenskaper, men også egenskaper som bedømmes ut fra dommers oppfattelse, erfaring og objektive skjønn. Dette krever dommere med høy integritet og som har god utdannelse og etterutdannelse som basis. NEKF har til sammen 22 lokale elghundklubber som har som sin viktigste arbeidsoppgave å avholde jaktprøver (og utstillinger). Disse klubbene har til sammen 464 (okt -09) autoriserte løshundprøve dommere og 267 (okt -09) autoriserte bandhundprøve dommere.

I tillegg er alle disse jaktprøvedommere også autoriserte ferskspordommere og mange av våre jaktprøvedommere er også autorisert blodspordommere som er viktig i forbindelse med godkjenning av ettersøkekvipasjer.

Norske Elghundklubbers Forbund har i sine jaktprøvere regler nedfelt utdanningsregler (§10/11) for jaktprøvedommere

Utdanningsregler for jaktprøvedommere:

Egnede kandidater anmodes av de respektive klubbers styre om å utdanne seg til dommere når nødvendig kvalifikasjoner er til stede. Vedtaket i styret må være enstemmig. Kandidater til jaktprøvedommere må ha god erfaring med den jaktform de skal bedømme. Det må dessuten legges stor vekt på kandidatens personlige egenskaper. Viktig her er vurderingsevnen, pålitelighet og skriftlig og muntlig fremstilling. Kandidater til jaktprøvedommere må selv ha trent og ført hund til premie på jaktprøve.

Kandidatene mottar et kort som skal følge ham/henne under hele utdannelsen. Her skal påføres når, hvor og ved hvilke prøver de forskjellige funksjoner er gjennomgått med underskrift fra dommer(e), prøveledere, evt. med stempel.

Teorikurs:

Den teoretiske dommerutdanningen foregår normalt klubbvis lokalt, eller samarbeid mellom klubber i naturlig geografisk tilknytning. Teoridelen legges opp som 7 timers teoriundervisning med NKK's regelverket for den gjeldende prøveform som teoretisk undervisningsgrunnlag. Det legges særlig vekt på dommerverkets etiske innhold og tolkning av jaktprøvere reglene for den gjeldende prøveformen.

➤ **Etiske retningslinjer, innledning.**

- **Etikk er moralens teori. Etikk oppstiller normer og vurderinger som skal gjelde for moralsk riktig og korrekt adferd. Vi snakker altså om dommermoral og de moralske prinsipper som ligger til grunn for utøvelse av dommergjerningen.**

➤ **Etiske retningslinjer, forholdet til NKK.**

- Norske prøvedommere er autorisert av Norsk Kennel Klub etter at deres faglige og personlige kvalifikasjoner og moral som dommer er vurdert. Autorisasjonen innebærer at Norsk Kennel Klub tildeler dommeren et fremtredende tillitsverv. Derfor må det aldri stilles spørsmålstegn ved dommerens moralskeandel i tilknytning til hundesporten. Dette gjelder også forholdet omkring dommerens eget hundehold.

➤ **Etiske retningslinjer, forholdet til arrangør.**

- Dommeren er prøvearrangørens gjest, også i de tilfelle der dommeren selv er medlem av arrangerende klubb, ja også når dommeren selv er en av arrangørene. Invitasjonen til å dømme er derfor en tillitserklæring som gir ham forpliktelser overfor arrangøren.

➤ **Etiske retningslinjer, forberedelser.**

- Dommerens forberedelser.
Deltakerne har ved anmeldelse av sin hund forutsatt at dommeren skal yte en så god prestasjon som det er mulig for ham. Dette innebærer at dommeren på alle måter skal være i best mulig form. Det er også et klart krav til dommeren at denne skal være presentabel.

➤ **Etiske retningslinjer, bedømmelsen.**

- Dommeren dømmer utelukkende ut fra det han ser i bedømmelsesøyeblikket, uten hensyn til kjennskap til deltaker, eller til hundens tidligere premiering. Denne selvfølgelighet er imidlertid ikke alltid akseptert av deltaker og eventuelt publikum.

➤ **Etiske retningslinjer, forholdet til prøvedeltaker.**

- Opptre på en slik måte at føreren ikke stresses. Dermed vil han også gjøre en bedre jobb og dommeren får det lettere å bedømme hunden.

➤ **Etiske retningslinjer, forholdet til NKK-representanten.**

- På hver prøve er det oppnevnt en representant for Norsk Kennel Klub. Denne har som hovedoppgave så fort som mulig å gjennomgå prøvens papirer og godkjenne prøven, gjerne på stedet. NKK representanten er også høyeste myndighet hva gjelder fortolkning av regler.

➤ **Etiske retningslinjer, forholdet til andre dommere.**

- Når dommer starter hund må vedkommende passe på at han ikke uttaler seg om noen av de andre hundene, spesielt ikke negativt, verken overfor fungerende dommer eller annen prøvedeltager. Dommeren skal alltid opptre med absolutt lojalitet mot andre dommere.

➤ **Etiske retningslinjer, elever og aspiranter.**

- Aspiranten skal selvstendig bedømme hundene. Det må kun være kontakt mellom dommer og aspirant som berører den praktiske gjennomføring av prøven. Aspiranten skal selvstendig gjøre ferdig sin kritikk før dommeren offentliggjør sin.

➤ **Prøveterreng:**

- Ha en klar avtale om bruk av prøveterreng.
- Sørg for å være best mulig kjent på prøveterrenget.
- Skaff til veie kart til disposisjon for hundefører til bruk under prøven.
- Ydmykhet i forhold til allmennheten under prøven.

➤ **Forberedelser til prøven:**

- Forsøk å planlegge riktig start i terrenget ut fra vindretning og terrengformasjoner
- Forsøk å planlegge slik at det er størst mulig sjanse for å finne elg i løpet av prøvedagen
- Etter at prøven har startet bestemmer hundefører hvor han vil gå. Overstyr ikke dette uten å bli spurt
- Forsøk å finne ut om det er planlagt annen aktivitet i terrenget prøvedagen

➤ **Gjennomføring av prøven:**

- Husk gjennomgang med hundefører før prøven starter
- Sjekk av stamtavle, idmerking, sporprøvebevis og vaksinasjonsattest
- Dommer bør tilstrebe at prøvegruppen gjør alt for ikke å forstyrre hunden under prøven, dette gjelder spesielt, bekledning og generell oppførsel i skogen.

➤ **Kommunikasjon med fører og styring av prøven:**

- Dommer bør gi et positivt, rettferdig inntrykk på hundefører
- Dommer bør stanse forsøk fra hundefører på 'dømme egen hund'
- Dommer bør ikke prate om egne hunder under prøven
- Hvis fører forstyrrer hundens arbeid, bør dommer rettlede på positiv måte

➤ **Avslutning av prøven:**

- Dommeren bør gi en orientering til hundefører om sin vurdering av hundens prestasjoner, når de er ferdig i skogen
- Dommer bør opplyse om hvilken premiegrad han innstiller til, etter prøven, men han må understreke at det er dommermøtet og NKK som endelig fastsetter resultatet.

➤ **Etiske retningslinjer NKK, konklusjon**

- **Opptre korrekt og vis avmålt høflighet så lenge bedømmelsen varer.**
- **Alle må behandles likt, enten det er nære venner, andre dommere eller nybegynnere.**
- **Vær objektiv og positiv, se det beste i hundene.**
- **Vær i god form, vær presentabel.**

Dommersamlinger/kompetanseheving:

For å opprettholde en jevn og god kvalitet på bedømmelsen avholder de fleste elghundklubbene hvert år dommersamlinger eller regionale samlinger hvor flere klubber samarbeider.

Under den teoretiske gjennomgangen gjennomgås eventuelle regelendringer og fortolkning av regelverket for jaktprøveregler for den gjeldende jaktprøveformen. Den praktiske delen foregår eventuelt ved at dommerne deles opp i grupper hvor 4-6 dommere dømmer samme hund. I etterkant på dommermøte blir disse bedømmelsene gjennomgått i plenum. Klubbene har god erfaring med slike dommersamlinger og disse anses som svært viktige for å sikre ensartet og riktig bedømmelse av hver hund.

NEKF jobber også parallelt på et nordisk nivå for å forsøke og samkjøre prøveregler. Dette er spesielt viktig med tanke på avl. Dette vil medføre mye kompetanseheving når man eventuelt kan samordne disse regelverkene.

Opprettholdelse av dommerautorisasjon:

Dommer som ikke har dømt i løpet av de 3 siste år vil bli avautorisert. Dommer som flytter fra Norge skal være autorisert i det land vedkommende er bosatt. Dommer må selv ta initiativ til å overføre sin autorisasjon.

Regodkjenning:

Vurderes i hvert enkelt tilfelle av NKK.